

Vormen blaasjeskrab en penseelkrab een bedreiging voor de strandkrab?

Adriaan Gmelig Meyling, Stichting ANEMOON

Blaasjeskrab

Herkenning

Mannetjes van de blaasjeskrab (*Hemigrapsus sanguineus*) zijn makkelijk te herkennen aan de witte ballonachtige blaas aan de basis van het beweegbare schaardeel. Vrouw-tjes hebben deze blaas niet. Het rugschild van de dieren is vaak olijfgroen met veel donkere roodbruine vlekken in een symmetrisch patroon. Er is een grote variatie in kleuren en patronen. Op de looppoten zijn lichte en donkere banden te zien. Vrouw-tjes worden groter dan mannetjes en hun vierkante rugschild kan een breedte bereiken van 4,5 centimeter.

Verspreiding

De blaasjeskrab komt oorspronkelijk uit de omgeving van Japan, China en Korea. In 1988 werd de krab voor het eerst gezien aan de Amerikaanse oostkust. Waarschijnlijk werd vandaar uit de soort geïntroduceerd in Europa: het eerste aan de Franse kust, bij Le Havre. In Nederland werd de soort voor het eerst waargenomen in 1999. De opmars is nog niet ten einde en een verdere toename langs de dijken van de Waddenzee ligt in de verwachting. Het Monitoringproject Onderwater Oever (MOO) met sportduikers, waarbij de soort sinds 2006 is betrokken, laat echter wel een afname zien in de Oosterschelde. In de Grevelingen is de soort niet talrijk geworden, waarschijnlijk vanwege het ontbreken van het getij.

Blaesjeskrab. (Foto: Adriaan Gmelig Meyling)

Penseelkrab

Herkennenning

Vanwege het vierkante rugschild lijken penseelkrabben (*Hemigrapsus takanoi*) op blaasjeskrabben, maar er zijn opvallende verschillen. Mannetjes hebben op de zijkant van iedere schaar een plukje haar (de penseel). De dieren zijn bruingroen met soms witte vlekken, nooit roodachtig bruin. De scharen zijn doorgaans licht van kleur en bezet met enkele kleine ronde donkerbruine vlekjes, nooit met grote vlekken. Het rugschild van een volwassen penseelkrab is ca. 3,5 cm breed. De looppoten zijn behaard.

Verspreiding

De penseelkrab komt oorspronkelijk voor langs de hele kust van Oost-Azië. Zowel in koude als tropische kustwateren is de soort daar algemeen. In 1994 is de soort voor het eerst aangetroffen in Europa, in het Franse La Rochelle.

In Nederland werd de eerste vondst gedaan in de Oosterschelde in 2000. Binnen vier jaar werden Oosterschelde en Westerschelde veroverd. De soort is zeer algemeen langs de dijken. MOO-resultaten vanaf 2006 duiden op een stabiele populatie.

In de Grevelingen waar de opmars pas later op gang kwam, nam de penseelkrab de afgelopen zeven jaar nog steeds gestaag toe. Buiten de Zeeuwse Delta wordt de soort ook steeds vaker gezien. In 2013 werd de soort zelfs in havens langs het IJ van Amsterdam aangetroffen. Penseelkrabben leven lager in de getijdzone dan blaasjeskrabben en ook beneden de laagwaterlijn. In de Waddenzee zal de penseelkrab zich daarom vermoedelijk ook wijder verspreiden dan de blaasjeskrab.

Penseelkrab. (Foto: Adriaan Gmelig Meyling)

Bedreiging voor de strandkrab?

De penseelkrab komt op veel plaatsen voor samen met onze inheemse strandkrab (*Carcinus maenas*). De strandkrab wordt mogelijk beconcurrerd door de penseelkrab en wellicht ook door de blaasjeskrab. Plaatselijk vindt mogelijk verdringing plaats. Op basis van MOO-waarnemingen kan voor de strandkrab echter geen significante afname worden vastgesteld in de Oosterschelde. Voor de Grevelingen geldt wel een significante afname, maar het gaat om een geringe afname over de periode 1994-2012. Concurrentie met de strandkrabben mag niet worden uitgesloten, maar het ziet er naar uit dat de twee exotische krabben geen enorme bedreiging vormen voor de strandkrab.